Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego

im. Zesłańców Sybiru Technikum w Bobowicku

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

na rok szkolny 2026/2027

„Zawsze takie będą Rzeczypospolite jakie ich młodzieży chowanie”

Jan Zamoyski

Program uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną, zaopiniowany pozytywnie przez Samorząd Uczniowski.

Bobowicko, 2026

Spis treści

Wstęp **3**
Podstawa prawna **4**
Główne założenia szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego **5**
Misjaszkoły **5**
CeległówneProgramu **5**
ZadaniaProgramu **6**
Działaniaprofilaktyczne **6**
Diagnoza obszarów problemowych **7**
Czynniki chroniące i czynniki ryzyka **8**
Treści i zadania wychowawczo-profilaktyczne **9**
Cele szczegółowe i forma realizacji **9**
Obszarrozwojuintelektualnego **9**
Obszarrozwojuspołecznego **10**
Obszar rozwoju fizycznego/zdrowotnego **11**
Obszar rozwoju emocjonalnego **12**
Programy i formy działań o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, które będą realizowane w szkole w roku szkolnym 2026/2027 ..... **13**
Realizatorzy szkolnych działań wychowawczo-profilaktycznych **13**
Ewaluacja szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego **19**
propozycje tematów zajęć **20**
Innepropozycje **26**
Propozycje książek, poradników, stron internetowych **27**

Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w ZSCKR Bobowicko opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły w tym warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na złożeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły – oprócz jej funkcji dydaktycznej – jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Określa również sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym.

Program uwzględnia podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa, którymi w roku szkolnym 2026/2027 są:

1. Wspieranie przedszkoli i szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy26. Kompas Jutra, ukierunkowanych na tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia.
2. Szkoła miejscem budowania odporności społecznej – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.
3. Edukacja zdrowotna w szkole – promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i udzielania pierwszej pomocy.
4. Promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line. Rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci i krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji, a także korzystania z funkcjonalności i zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
5. Rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonowania w środowisku przedszkolnym i szkolnym. Wspieranie przedszkoli i szkół w zakresie współpracy z rodzicami w procesie edukacji, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowania w celu zapewnienia spójności i skuteczności wsparcia udzielanego każdemu dziecku.
6. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych.

7. Wspieranie podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego. Upowszechnienie nowej oferty kształcenia zawodowego wypracowanej z branżami.
8. Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów poprzez promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej oraz wykorzystywanie oceniania kształtującego i informacji zwrotnej w pracy z uczniem.

Należy jednocześnie zaznaczyć, że ilekroć w treści niniejszego dokumencie mowa jest o Szkole, zapisy te dotyczą również Internatu.

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 nr 120. poz.526).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2025 poz. 881).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2026 poz. 820).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. 2026 poz. 515).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 poz. 2151).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. 2018 poz. 969).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 1939).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2024 poz. 1162).
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. 2026 poz. 163).
- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2026 r. poz. 110).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2020 poz. 1604).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. 2018 poz. 467).
- Statut Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego Technikum w Bobowicku.
- Standardy Ochrony Małoletnich.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
- Plan nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nad podległymi szkołami i placówkami Rolniczymi w roku szkolnym 2026/2027.

Główne założenia Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Zesłańców Sybiru Technikum w Bobowicku jest szkołą rolniczą kształcącą przyszłych pracowników jednostek rolniczych, gastronomicznych, weterynaryjnych, architektury krajobrazu oraz odnawialnych źródeł energii. Absolwenci kontynuują naukę w szkołach wyższych. Świadczy to o wszechstronnym ich przygotowaniu pod względem zdobytej wiedzy zawodowej i ogólnokształcącej. Najczęściej wybierane przez absolwentów kierunki studiów to kierunki przyrodnicze, gastronomiczne, weterynaryjne.

W roku szkolnym 2026/2027 charakter priorytetowy ma edukacja i profilaktyka w zakresie przemocy, sposobów reagowania i zapobiegania. Istotne znaczenie odgrywa również promocja zdrowia psychicznego wśród młodzieży.

Misja szkoły

1. Przygotowanie absolwenta gotowego do podjęcia zadań we współczesnym rolnictwie i jego działach.
2. Przygotowanie absolwenta do aktywności zawodowej oraz do ustawicznego kształcenia wymuszonego zmianami rynku pracy i podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.
3. Podtrzymywanie tradycji szkoły wielopokoleniowej.
4. Wychowanie człowieka o wysokiej kulturze osobistej, wrażliwego na piękno, żyjącego w harmonii z przyrodą.
5. Kształtowanie w wychowankach kompetencji kluczowych.
6. Promowanie kultury zdrowia fizycznego i psychicznego.
7. Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.

Szkoła umożliwia wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkim uczniom, wspiera rodzinę oraz uwzględnia w swoich działaniach potrzeby środowiska lokalnego. Placówka zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną, dba o wszechstronny rozwój uczniów w wymiarze intelektualnym, emocjonalnym i społecznym. Ponadto prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły i placówki w celu przeciwdziałania uzależnieniom. Podejmuje również inicjatywy przeciwdziałające pojawianiu się zachowań ryzykownych.

Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców poprzez podkreślanie nieakceptowania jakichkolwiek przejawów agresji i przemocy.

Cele główne Programu

1. Uświadomienie uczniom potrzeby ciągłego rozwoju intelektualnego i psychicznego oraz przygotowanie ich do dalszego kształcenia się i nieustającego podnoszenia swoich kompetencji, zarówno stacjonarnie, jak i zdalnie.
2. Kształtowanie u uczniów postawy odpowiedzialności za swoje życie i zdrowie.
3. Przygotowanie uczniów do życia wśród ludzi i dla ludzi.
4. Wychowanie w duchu poszanowania godności ludzkiej i przestrzegania norm współżycia społecznego.

5. Rozwijanie poczucia przynależności do społeczności Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Zesłańców Sybiru Technikum w Bobowicku.
6. Odkrywanie, wzmacnianie zasobów i potencjału jednostki, promowanie pozytywnych umiejętności życiowych.
7. Kształtowanie patriotycznych postaw uczniów.
8. Rozwijanie świadomości ekologicznej oraz uświadamianie odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego.
9. Kształtowanie zasad higieny osobistej.
10. Rozwijanie oraz zwiększanie świadomości dotyczącej higieny pracy.
11. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego.
12. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.
13. Wspieranie uczniów w rozwoju osobistym i dbaniu o zdrowie psychiczne.

Zadania Programu

1. Wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej.
2. Wzbudzanie poczucia przynależności do grupy i szanowania zasad w niej panujących.
3. Odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie (reintegracja).
4. Edukacja na temat form przemocy (w tym przemocy rówieśniczej), jej skutków i sposobów reagowania.
5. Rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości.
6. Budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej, również w przypadku uczniów obcojęzycznych.
7. Przeciwdziałanie uzależnieniom.
8. Edukowanie i wspieranie uczniów w zakresie dbania o zdrowie psychiczne.
9. Podejmowanie działań postwencyjnych.
10. Troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.
11. Rozpoznawanie potrzeb młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonowania w środowisku szkolnym.

Działania profilaktyczne

1. Zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole.
2. Zapoznanie i utrwalenie znajomości zasad ruchu drogowego − bezpieczeństwo w drodze do szkoły.
3. Kształtowanie nawyków prozdrowotnych poprzez zachowania służące zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauki udzielania pierwszej pomocy, a także promowanie zdrowego stylu życia.
4. Rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków).
5. Uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

6. Wzmacnianie poczucia przynależności obywatelskiej, edukacja proobronna.
7. Rozpoznawanie i eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej.
8. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci, korzystania ze sztucznej inteligencji oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.
9. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji (niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji).
10. Wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość.
11. Uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.
12. Profilaktyka i ograniczenie zachowań ryzykownych wśród wszystkich uczniów (profilaktyka uniwersalna) oraz wśród uczniów szczególnie narażonych na zachowania ryzykowne ze względu na sytuację środowiskową, rodzinną lub uwarunkowania biologiczne (profilaktyka selektywna).
13. Profilaktyka i zwalczanie wczesnych objawów uzależnień behawioralnych oraz uzależnień od substancji psychoaktywnych.
14. Wspieranie uczniów w zakresie prawidłowego rozwoju i zdrowego stylu życia. Realizowanie programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych.
15. Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia.
16. Wspieranie uczniów w sytuacjach kryzysowych na każdej płaszczyźnie (opieka, wychowanie, nauczanie) w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem stanów zagrożeń.

Diagnoza obszarów problemowych

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny to wyodrębnienie planu specyficznych oddziaływań wychowawczych, nastawionych na przeciwdziałanie zagrożeniom występującym w danym środowisku, na podstawie przeprowadzonych diagnoz, ewaluacji i obserwacji. o przeprowadzoną diagnozę. Został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- kierunków polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wyników przeprowadzanych ewaluacji,
- ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego za rok szkolny 2025/2026i wynikających z niej wniosków oraz rekomendacji,
- wniosków i analiz wynikających z pracy, na przykład zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych,
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Czynniki chroniące i czynniki ryzyka

Poniżej wskazano czynniki chroniące i czynniki ryzyka. Są to faktory, które mogą zwiększać prawdopodobieństwo wystąpienia trudności wychowawczych lub zdrowotnych u uczniów (czynniki ryzyka) oraz ograniczać negatywny wpływ negatywnych czynników ryzyka (czynniki chroniące).

Tabela 1

Czynniki chroniące i czynniki ryzyka

Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
– Pozytywny klimat szkoły, pozytywne relacje nauczyciel-uczeń. – Natychmiastowe reakcje pracowników na sygnały świadczące o doświadczaniu przez uczniów przemocy. Zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy. – Zaangażowanie uczniów w życie szkoły. – Poczucie przynależności, zaangażowanie rodziców w życie dzieci, zdrowe więzi w rodzinie, współpraca ze szkołą, przestrzeganie ustalonych norm społecznych, okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć. – Pomoc i opieka wychowawców, nauczycieli, pedagoga i psychologa dla uczniów, w tym również uświadamianie i wspieranie rodziców w działaniach wychowawczych dotyczących zdrowia psychicznego wychowanków. – Pozytywne relacje z rówieśnikami, poczucie przynależności do społeczności szkolnej. – Poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole; wspieranie zdrowia psychicznego uczniów, rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. – Umiejętne wykorzystywanie technologii w celu bezpiecznego poruszania się w sieci i właściwego analizowania wybieranych treści z naciskiem na eliminowanie treści szkodliwych. – Znajomość dróg poszukiwania pomocy w sytuacjach kryzysowych.	– Zagrożenie samobójstwem (ze względu na aktualną sytuację szkolną), zaburzeniami nastroju i problemami emocjonalnymi. – Trudności w relacjach interpersonalnych. – Problemy szkolne uczniów spowodowane: trudnościami w nauce, brakiem umiejętności organizacji czasu, problemami z koncentracją i samodyscypliną. – Problematyczne użytkowanie Internetu i mediów elektronicznych związane z brakiem umiejętności krytycznego analizowania wybieranych treści oraz incydenty cyberprzemocy. – Słabe umiejętności radzenia sobie z lękiem, stresem oraz rozwiązywaniem sytuacji problemowych. – Doświadczanie różnych form przemocy, przede wszystkim przemocy rówieśniczej. – Niewystarczający poziom zgłaszania przemocy rodzicom lub nauczycielom przez uczniów.

Treści i zadania wychowawczo-profilaktyczne

W Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym uwzględniono rekomendacje sformułowane po dokonaniu ewaluacji działań wychowawczych i profilaktycznych w roku szkolnym 2025/2026. Zostały one wykorzystane do określenia celów szczegółowych.

1. Kontynuowanie prowadzonych do tej pory działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych. Warto podtrzymywać działania oparte na wykorzystaniu nowoczesnych metod warsztatowych.
2. Przeprowadzanie regularnych ankiet w celu monitorowania skuteczności podejmowanych działań. Wyniki ankiet powinny być analizowane i wykorzystywane do dalszego doskonalenia Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.
3. Diagnostyka niezadowalającego poziomu zgłoszeń doznawanej przemocy.
4. Dostosowanie programu do potrzeb poprzez przeprowadzenie regularnych badań ankietowych i rozmów z uczniami umożliwi identyfikację nowych zagrożeń i dostosowania treści programu do zmieniających się potrzeb młodzieży, a także zwiększenie liczby działań profilaktycznych.
5. Zwiększenie nacisku na prowadzenie zajęć profilaktycznych podczas zajęć z wychowawcą.

Cele szczegółowe i forma realizacji

Szkoła wspiera ucznia w jego rozwoju we wszelkich możliwych wymiarach. Są to przede wszystkim rozwój intelektualny, społeczny, fizyczny, emocjonalny i duchowy.

Obszar rozwoju intelektualnego

1. Motywowanie uczniów do poszerzania wiedzy w zakresie przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych.
2. Rozwijanie zainteresowań.
3. Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia.

Tabela 2

Cele szczegółowe i forma realizacji – obszar rozwoju intelektualnego

Zadanie	Sposób realizacji	Wykonawca zadania
Prezentowanie uczniom technik uczenia się.	– wykorzystywanie podczas lekcji różnorodnych metod uczenia się, w tym aktywnego uczenia się	– przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących
Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia, w tym weryfikowania treści stworzonych przez sztuczną inteligencję oraz korzystania z narzędzi AI	– zajęcia tematyczne	– wychowawcy – nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących – psycholog/pedagog

Zadanie	Sposób realizacji	Wykonawca zadania
Zachęcanie uczniów do zdobywania wiedzy, wskazywanie znaczenia zdobywania wiedzy	– wskazywanie praktycznych obszarów zastosowania zdobytej wiedzy i znaczenia rozwijania kompetencji	– nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących
Zachęcanie uczniów do rozwijania wiedzy i zainteresowań poprzez uczestnictwo w zajęciach dodatkowych i konkursach	– przedstawianie uczniom oferty zajęć dodatkowych w szkole	– nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących

Obszar rozwoju społecznego

1. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych, w tym umiejętności rozwiązywania konfliktów.
2. Integracja uczniów, w szczególności w klasach pierwszych.
3. Rozumienie i respektowanie obowiązujących w szkole norm.
4. Rozwijanie postaw prospołecznych, w tym działań w zakresie wolontariatu.
5. Motywowanie uczniów do poprawy frekwencji na lekcjach.
6. Zachęcanie uczniów do brania udziału w zajęciach dodatkowych.

Tabela 3

Cele szczegółowe i forma realizacji – obszar rozwoju społecznego

Zadanie	Sposób realizacji	Wykonawca zadania
Zapoznanie uczniów ze zaktualizowanymi Standardami Ochrony Małoletnich.	– omówienie dokumentu i jego zapisów podczas zajęć z wychowawcą	– wychowawcy
Zapoznanie uczniów klas pierwszych ze Statutem Szkoły, kształtowanie przekonania o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły.	– omówienie dokumentu i jego zapisów podczas zajęć z wychowawcą	– wychowawcy klas pierwszych
Monitorowanie i egzekwowanie przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich i Statutu Szkoły.	– zgodnie z zapisami Standardów Ochrony Małoletnich	– dyrektor/wicedyrektor – pedagog/psycholog szkolny
Integrowanie i reintegrowanie uczniów, tworzenie klimatu współpracy.	– motywowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w szkolnych uroczystościach – organizowanie wycieczek i dbanie o jak najwyższą frekwencję podczas nich	– wychowawcy – nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących – pedagog/psycholog

Zadanie	Sposób realizacji	Wykonawca zadania

Rozwijanie umiejętności interpersonalnych, budowanie relacji rówieśniczych.	– lekcje tematyczne – zajęcia z wychowawcą – spotkania z psychologiem/pedagogiem	– wychowawcy – nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących – pedagog/psycholog
Rozwijanie umiejętności wypowiadania się, wyrażania uczuć, opinii, potrzeb i oczekiwań.	– lekcje tematyczne – zajęcia z wychowawcą – spotkania z psychologiem/pedagogiem	– wychowawcy – nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących – pedagog/psycholog
Propagowanie aktywnej postawy społecznej.	– organizacja szkolnego wolontariatu, zachęcanie uczniów do uczestnictwa – zachęcanie uczniów do kandydowania do Samorządu Uczniowskiego	– wychowawcy – pedagog
Monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych.	– regularna analiza frekwencji – informowanie rodziców uczniów z niską frekwencją – rozmowy dyscyplinujące z uczniami	– wychowawcy – pedagog/psycholog
Pielęgnowanie tradycji szkolnych i promocja szkoły.	– organizacja konkursów i uroczystości szkolnych – udział w wyjazdach promujących szkołę – organizacja Dni Otwartych	– dyrektor/wicedyrektor – wychowawcy – nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących
Utrwalanie prawidłowych postaw i zachowań.	– przypomnienie prawidłowych zachowań uczniów w zależności od miejsca, w którym się znajdują(wycieczki, wystawy, spektakle teatralne, kinowe)	– wychowawcy – nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących – pedagog/psycholog

Obszar rozwoju fizycznego/zdrowotnego

1. Profilaktyka zachowań ryzykownych.
2. Promowanie zdrowego trybu życia, kształtowanie postaw prozdrowotnych.

Tabela 4

Cele szczegółowe i forma realizacji – obszar rozwoju fizycznego/zdrowotnego

Zadanie	Sposób realizacji	Wykonawca zadania
Profilaktyka zachowań ryzykownych takich jak spożywanie alkoholu, branie narkotyków czy palenie tytoniu.	– zajęcia tematyczne – infografiki	– wychowawcy – nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących – pedagog/psycholog
Podkreślanie znaczenia aktywności fizycznej dla zdrowia organizmu i zachęcanie uczniów do aktywnego udziału w lekcji.	– monitorowanie frekwencji na zajęciach wychowania fizycznego – podejmowanie różnorodnych aktywności podczas zajęć	– wychowawcy – nauczyciel wychowania fizycznego
Edukacja na temat chorób cywilizacyjnych i ich konsekwencji.	– zajęcia tematyczne podczas zajęć z wychowawcą lub edukacji zdrowotnej	– wychowawcy – nauczyciel edukacji zdrowotnej
Edukacja na temat zdrowego trybu życia, diety i redukcji stresu.	– zajęcia tematyczne podczas zajęć z wychowawcą, przedmiotów zawodowych lub edukacji zdrowotnej	– wychowawcy – nauczyciel edukacji zdrowotnej – nauczyciele przedmiotów zawodowych

Obszar rozwoju emocjonalnego

1. Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i regulowania emocji.
2. Kształtowanie poczucia własnej wartości, pozytywnej samooceny i własnych predyspozycji.
3. Psychoedukacja w zakresie kryzysu psychicznego i sposobów reagowania.
4. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem.

Tabela 5

Cele szczegółowe i forma realizacji – obszar rozwoju emocjonalnego

Zadanie	Sposób realizacji	Wykonawca zadania
Rozwijanie rozpoznawania emocji własnych i cudzych.	– rozmowy z indywidualne i grupowe z uczniami – zajęcia psychoedukacyjne	– wychowawcy – nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących – pedagog/psycholog

Zadanie	Sposób realizacji	Wykonawca zadania
Rozwijanie i poszerzanie dostępnych sposobów regulacji emocji.	– rozmowy z indywidualne i grupowe z uczniami – zajęcia psychoedukacyjne	– wychowawcy – nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących – pedagog/psycholog
Rozpoznawanie objawów kryzysu psychicznego i wskazywanie uczniom miejsc/osób, gdzie mogą uzyskać pomoc..	– rozmowy z indywidualne i grupowe z uczniami – zajęcia psychoedukacyjne	– wychowawcy – nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących – pedagog/psycholog
Redukcja stresu szkolnego, wskazywanie uczniom metod redukcji stresu.	– rozmowy z indywidualne i grupowe z uczniami – zajęcia psychoedukacyjne	– wychowawcy – nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących – pedagog/psycholog

Programy i formy działań o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, które będą realizowane w szkole w roku szkolnym 2026/2027

Programy:

1. Warsztaty profilaktyczne dla uczniów i rodziców prowadzone przez psychologa z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Międzyrzeczu na temat przeciwdziałania depresji, zachowaniom ryzykownym i wspierania zdrowia psychicznego uczniów.
2. Warsztaty profilaktyczne realizowane przez specjalistów z Centrum Edukacji i Profilaktyki DIALOG z siedzibą w Krakowie.
3. Spotkanie z aspirantem zespołu do spraw profilaktyki społecznej nieletnich i patologii wydziału KPP Międzyrzecz.
4. Spotkanie z doradcą zawodowym PUP w Międzyrzeczu i Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze.
5. Spotkanie z doradcą zawodowym Centrum Informacji i Kariery Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim.
6. Spotkania ze specjalistami wynikające z bieżących potrzeb w roku szkolnym 2026/2027.
7. Spotkania z psychologiem szkolnym poruszające tematy wskazywane przez uczniów, w tym zagadnienia związane z przemocą oraz zdrowiem psychicznym.

Realizatorzy szkolnych działań wychowawczo-profilaktycznych

Szkoła, jako wspólnota trzech podmiotów: uczniów, pracowników szkoły i rodziców, zajmuje w procesie wychowania szczególne miejsce. Warunkiem skutecznych, efektywnych oddziaływań jest zaangażowanie systematyczna praca wszystkich podmiotów. Realizacją zadań wychowawczo-profilaktycznych kieruje dyrektor szkoły. Wszyscy pracownicy szkoły wspomagają pracę wychowawczo-profilaktyczną szkoły.

Dyrektor:

- nadzoruje i kontroluje pracę wychowawczą w szkole,
- egzekwuje wykonywanie zadań objętych Szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktycznym,
- powołuje Zespół ds. ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- wspiera i współpracuje ze wszystkimi podmiotami działań pedagogicznych w szkole,
- diagnozuje oczekiwania uczniów i rodziców wobec szkoły,
- współpracuje z Samorządem Uczniowskim w rozwiązywaniu konfliktów dotyczących spraw uczniów i nauczycieli,
- współpracuje z Radą Rodziców w zakresie tworzenia planów pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej,
- współpracuje z Radą Rodziców w zakresie pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- koordynuje współpracę nauczycieli z uczniami lub rodzicami, dbając o uwzględnienie potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych dzieci, również tych objętych kształceniem specjalnym, wczesnym wspomaganiem rozwoju lub uczęszczających na zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze,
- we współpracy z nauczycielami ustala tygodniowy zakres treści nauczania, które mają być realizowane w poszczególnych oddziałach, uwzględniając przy tym równomierne obciążenie uczniów w kolejnych dniach tygodnia oraz zróżnicowanie zajęć w każdym dniu,
- we współpracy z nauczycielami ustala sposób monitorowania postępów uczniów, weryfikacji ich wiedzy i umiejętności, a także informowania rodziców o postępach i ocenach dziecka,
- ustala sposób dokumentowania realizacji zadań szkoły,
- we współpracy z nauczycielami wskazuje źródła i materiały, z których uczniowie lub rodzice mogą korzystać,
- zapewnia każdemu uczniowi lub rodzicom możliwość konsultacji z nauczycielem prowadzącym zajęcia oraz informuje o jej formie i terminie.

Rada Pedagogiczna:

- analizuje, zgłasza propozycje, wnioski dotyczące realizacji programu,
- w sytuacjach kryzysowych organizuje spotkania stacjonarne lub online.

Wychowawcy klas:

Są odpowiedzialni za koordynację działań wszystkich podmiotów związanych z daną klasą (uczniów, rodziców oraz nauczycieli) tzn.:

- diagnozują sytuację wychowawczą, rozwój indywidualny uczniów, zachowania w grupie rówieśniczej i określają kierunek oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych (współpracują w tym zakresie z rodzicami, pedagogiem i jednostkami wspierającymi rodzinę),
- tworzą warunki wspomagające rozwój ucznia, proces jego uczenia się oraz przygotowanie do odpowiedzialnego życia w rodzinie i społeczeństwie,
- zapewniają uczniom i ich rodzicom wszechstronną informację na temat wymagań stawianych przez szkołę, podejmowanych działań wychowawczych oraz osiągnięć uczniów,
- organizują wspólnie z uczniami zajęcia integracyjne, imprezy klasowe, rajdy, wycieczki,
- współpracują z pedagogiem/psychologiem szkolnym, pielęgniarką oraz przedstawicielami instytucji wspierającymi pracę wychowawczą szkoły,

- wspomagają zespół uczniowski, inspirują i kierują podjętymi działaniami,
- motywują uczniów do doskonalenia siebie, rozwijają w nich poczucie własnej wartości,
- wykonują zadania określone w harmonogramie działań wychowawczo-profilaktycznych na dany rok szkolny,
- koordynują pracę wychowawczą w klasie i integrują klasę,
- kształtują atmosferę życzliwości w stosunkach uczeń-nauczyciel,
- w miarę potrzeb i możliwości organizują pomoc rzeczową dla wskazanych uczniów,
- pomagają w kształtowaniu charakteru młodego człowieka i poczucia własnej odpowiedzialności,
- motywują uczniów do zdobywania wiedzy poprzez przyjazną atmosferę i dyscyplinę jednocześnie.

W oparciu o Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny corocznie prowadzą ewaluację pracy własnej w formie informacji zwrotnej dla wychowawcy o potrzebach klasy.

Wszyscy nauczyciele:

Zobowiązani są do wzajemnej współpracy oraz odpowiadają za:

- wzajemne przekazywanie bieżących informacji o uczniach,
- wymianę doświadczeń,
- opracowywanie wspólnych strategii działań w klasie,
- wspieranie się w pracy wychowawczej,
- kształtowanie kompetencji kluczowych,
- rozwiązywanie problemów dotyczących klasy.

Nauczyciele przedmiotów:

Realizują w procesie wychowawczo-profilaktycznym szkoły następujące zadania:

- rozwijają wiedzę, umiejętności i zainteresowania uczniów,
- kształtują atmosferę dobrej pracy, życzliwości i przyjaźni wśród uczniów,
- rozbudzają u uczniów postawę aktywności i samodzielności w uczeniu się oraz poczucie odpowiedzialności za swoje wykształcenie,
- rozbudzają potrzeby intelektualne, ciekawość poznawania świata, kreatywność,
- formułują oczekiwania wobec uczniów, dotyczące ich osiągnięć edukacyjnych i zachowania,
- rozwijają przedsiębiorczość, kompetencje matematyczne i cyfrowe uczniów,
- wdrażają do nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego i w zawodzie,
- przygotowują uroczystości, zawody, konkursy,
- współorganizują imprezy szkolne,
- propagują osiągnięcia edukacyjne uczniów,
- aktywizują uczniów w czasie lekcji wykorzystując różnorodne metody pracy,
- stwarzają sytuacje umożliwiające uczniom samoocenę i ocenę grupy,
- wspomagają uczniów szczególnie uzdolnionych i tych z trudnościami,
- uwzględniają zalecenia specjalistów w pracy z uczniem.

Pedagog szkolny i psycholog:

- realizują różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej w środowisku szkolnym i poza szkolnym uczniów,
- współpracują z wychowawcami klas i wspierają ich,

- prowadzą badania służące zdiagnozowaniu sytuacji wychowawczej, określeniu skali uzależnień, wskazując możliwości oddziaływań,
- przeprowadzają rozmowy indywidualne z uczniami zagrożonymi patologią społeczną, uzależnieniami, ale też z tymi przejawiającymi zachowania odpowiadające zaburzeniom depresyjnym, opozycyjno-buntowniczym, wykazującymi w sposobie funkcjonowania doświadczanie lęków, fobii.
- pedagog wnioskuje o pomoc materialną i rzeczową dla uczniów z rodzin wielodzietnych, dysfunkcyjnych,
- realizują wśród uczniów i rodziców programy profilaktyczne z zakresu promocji zdrowia psychicznego,
- prowadzą badania i działania diagnostyczne dotyczące poszczególnych uczniów oraz całego środowiska szkolnego (diagnoza sytuacji opiekuńczo-wychowawczej uczniów klas pierwszych, badania na temat uzależnień oraz zachowań ryzykownych),
- podejmują działania mające na celu minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania,
- realizują zadania ujęte w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym,
- pracują w zespole Pedagogiczno-Wychowawczym,
- utrzymują stały kontakt z rodzicami uczniów z zagrożeniem zachowań autodestrukcyjnych, przejawiających doświadczanie trudnych emocji przy jednoczesnym nieradzeniu sobie z ich rozwiązywaniem.

Pedagog i psycholog w trakcie czasowego ograniczenia funkcjonowania szkoły prowadzą porady i konsultacje związane ze zgłaszanymi przez rodziców i uczniów problemami przy pomocy dostępnych narzędzi komunikacji elektronicznej.

Pedagog specjalny:

- przy współpracy z nauczycielami, wychowawcami grup wychowawczych lub innymi specjalistami, rodzicami oraz uczniami rekomenduje dyrektorowi szkoły do realizacji działań w zakresie zapewnienia aktywnego i pełnego uczestnictwa dzieci i młodzieży w życiu, szkoły i placówki oraz dostępności,
- przy współpracy z nauczycielami, wychowawcami grup wychowawczych prowadzi badania i działania diagnostyczne w związku z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów, przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki,
- wspiera nauczycieli w zakresie:
  a. rozpoznawania przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, lub wychowanków,
  b. udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniem lub wychowankiem,
  c. dostosowaniu sposobów i metod pracy do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia lub wychowanka oraz jego możliwości psychofizycznych,
  d. rozwiązuje problemów dydaktyczne i wychowawcze uczniów lub wychowanków,
- współpracuje z zespołem w zakresie opracowania i realizacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym zapewnienia

mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz dokonywania wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dzieci i młodzieży objętych tym kształceniem,

- określa niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia lub wychowanka,
- udziela uczniom lub wychowankom, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- przedstawia propozycje radzie pedagogicznej dotyczących doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie ww. zadań,
- prowadzi zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne, współpracuje, w zależności od potrzeb z innymi podmiotami.

Doradca zawodowy:

- systematyczne diagnozuje zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- gromadzi, uaktualnia i udostępnia informacje edukacyjnych i zawodowych właściwych dla technikum,
- przygotowuje projekt programu doradztwa zawodowego z uwzględnieniem wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego,
- prowadzi zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej,
- koordynuje działalność informacyjno-doradczą prowadzoną przez szkołę,
- współpracuje z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego,
- szczególną troską otacza uczniów z niepełnosprawnością, niedostosowaniem społecznym i zagrożonych niedostosowaniem społecznym wspierając ich w tranzycji na rynek pracy,
- w trakcie czasowego ograniczenia funkcjonowania szkoły i prowadzenia kształcenia na odległość doradca pozostaje do dyspozycji Dyrektora i kontynuuje realizację wewnątrzszkolnego programu doradztwa zawodowego; doradca zawodowy w razie pytań ze strony uczniów pozostaje do ich dyspozycji.

Wychowawcy w internacie:

- realizują cele szczegółowe zawarte w programie wychowawczo-profilaktycznym poprzez właściwe działania tj. współpracują z instytucjami wspierającymi działalność profilaktyczną szkoły, angażują wychowanków do udziału w imprezach internackich, pomagają w zgłoszonych przez nich problemach dotyczących funkcjonowania w internacie, wspierają w sytuacjach kryzysu emocjonalnego i przekazują informację o zaistniałym do pedagoga/ psychologa szkolnego,
- w oparciu o Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny corocznie sporządzają sprawozdanie z realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w swojej grupie wychowawczej.

Uczniowie mają prawo i obowiązek:

- korzystać ze stworzonych warunków do nauki, aktywnie uczestniczyć w procesie uczenia się,
- dbać o swoje zdrowie i bezpieczeństwo,
- właściwie budować relacje między sobą.

Uczniowie odpowiadają za:

- efekty własnego uczenia się,
- swoje zachowanie,
- relacje z rówieśnikami i nauczycielami.

Uczniowie mają prawo do:

- wszechstronnej pomocy ze strony pozostałych podmiotów procesu wychowania.

Samorząd Uczniowski reprezentowany przez Radę Samorządu Uczniowskiego włącza się do konkretnych działań wychowawczo-profilaktycznych poprzez współorganizowanie imprez, uroczystości szkolnych tzn.:

- składa propozycje dotyczące realizacji działań wychowawczo-profilaktycznych w szkole,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- podejmuje działaniaz zakresu wolontariatu,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- rozwija samodzielność, inspiruje współpracę i budowanie właściwych relacji koleżeńskich,
- promuje aktywność w społeczności szkolnej i w życiu społecznym środowiska lokalnego,
- jest stroną w rozwiązywaniu problemów rówieśniczych,
- współpracuje z wychowawcami, nauczycielami oraz pracownikami szkoły, internatu,
- pomaga w procesie adaptacji nowym uczniom i wychowankom internatu,
- pełni rolę negocjatora w rozwiązywaniu trudności rówieśniczych,
- wspiera uczniów w realizacji obowiązku nauki poprzez działania Samorządu Szkolnego oraz Rady Internatu.

Rodzice:

Uczestniczą w realizacji celów wychowawczych szkoły poprzez:

- utrzymywanie stałego kontaktu ze szkołą (e-dziennik, rozmowy telefoniczne, rozmowy indywidualne) oraz uczestnictwo w spotkaniach z rodzicami, (w ciągu roku szkolnego odbywają się minimum trzy spotkania z rodzicami),
- współpracę z wychowawcą, pedagogiem szkolnym szczególnie w sytuacjach konfliktowych i trudnych oraz w przypadkach problemów emocjonalnych i chorób,
- zachęcanie dziecka do uczestniczenia w życiu szkoły,
- przeciwdziałanie razem z wychowawcą nałogom, wagarom i agresji,
- włączanie się w promocję szkoły,
- życzliwy stosunek do propozycji szkoły,
- wspieranie pracy szkoły radą, działaniami organizacyjnymi i materialnymi,
- wspieranie dziecka, motywowanie i kontrolowanie jego systemu pracy,
- organizowanie warunków do nauki stacjonarnej i zdalnej,
- konsekwentne realizowanie ustaleń klasowych i ogólnoszkolnych,
- uchwalanie Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w porozumieniu z Radą Pedagogiczną.

Rada Rodziców:

Rodzice są pierwszymi i najważniejszymi wychowawcami w życiu człowieka. Wobec ich działań wychowawczych szkoła pełni funkcję wspierającą. Rodzice są partnerami szkoły.Jednocześnie rodzice wspierają działania wychowawczo-profilaktyczne szkoły poprzez:

- zachęcanie dzieci do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły,
- przeciwdziałanie negatywnym zachowaniom dzieci,
- współpracę z nauczycielami, wychowawcą, pedagogiem szkolnym szczególnie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, uczciwie i rzetelnie informują wychowawców o stanie zdrowia dziecka, przyczynach nieobecności, problemach wychowawczych, również w czasie nauczania zdalnego,
- wspieranie tradycji szkoły i udział w jej tworzeniu.

Rodzice mają prawo aktywnie włączać się w pracę szkoły działając w Radzie Rodziców, której zadania są określone w jej regulaminie.

Zespół do spraw ewaluacji szkolnej:

- dokonuje ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Bibliotekarz szkolny:

- gromadzi i udostępnia materiały metodyczne z zakresu problematyki opiekuńczo-wychowawczej,
- współorganizuje konkursy szkolne,
- gromadzi, opracowuje, przechowuje i chroni materiały biblioteczne,
- obsługuje użytkowników (głównie udostępnianie zbiorów, prowadzenie działalności informacyjnej, zwłaszcza informowanie o zbiorach własnych i innych ośrodków oraz współdziałanie z archiwami w tym zakresie),
- prowadzi działalność bibliograficzną, naukowo-badawczą, wydawniczą, edukacyjną, popularyzatorską i instrukcyjno-metodyczną.

Instytucje, organizacje wspierające pracę wychowawczo-profilaktyczną szkoły:

- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Obrzycach,
- Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu,
- Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie (właściwe dla miejsca zamieszkania uczniów),
- Gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej (właściwe dla miejsca zamieszkania uczniów),
- Wydział Promocji, Ochrony Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Międzyrzeczu,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Międzyrzeczu,
- instytucje i osoby wspierające działania wychowawczo-profilaktyczne szkoły, terapeuci uzależnień, fundacje realizujące działania profilaktyczne itp.,
- punkty konsultacyjne, specjalistyczne poradnie i placówki.

Ewaluacja Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

W celu oceny efektywności prowadzonych działań wychowawczo-profilaktycznych, po każdym roku szkolnym dokonywana będzie ewaluacja wybranego obszaru programu zgodnie z kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.

Narzędzia i metody ewaluacyjne:

- ankiety dla rodziców, uczniów i nauczycieli, wnioski z tych badań,
- obserwacje,
- analiza dokumentacji szkolnej (Statut, wymagania edukacyjne z poszczególnych przedmiotów, dziennik elektroniczny),

- zapisy w dokumentacji pedagoga, psychologa, wychowawców grup internatowych,
- notatki służbowe i protokoły z posiedzeń Rady Wychowawców Internatu,
- analiza frekwencji uczniów,
- opinie, wnioski rodziców na spotkaniach, konsultacjach i kontaktach z pedagogiem, psychologiem, wychowawcami oraz nauczycielami.

Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego dokonuje powołany przez dyrektora zespół ds. ewaluacji. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Propozycje tematów zajęć

Realizacja kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027 odbywać się będzie m.in. poprzez tematykę godzin wychowawczych dostosowaną do wieku, potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów klas I–V technikum. Tematyka obejmować będzie w szczególności: budowanie odporności społecznej i psychicznej, dbałość o zdrowie fizyczne i psychiczne, rozwijanie bezpiecznych relacji oraz przeciwdziałanie przemocy, kształtowanie higieny cyfrowej i odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji, rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów, rozwijanie kompetencji edukacyjno-zawodowych oraz wzmacnianie aktywności poznawczej, krytycznego myślenia i poczucia sprawczości uczniów.

Tabela 6

Tematy zajęć z wychowawcą dla klas I

Lp.	Temat	Kierunek polityki oświatowej
1.	Patron Szkoły.	2
2.	Rozpoznawanie zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury).	2, 3, 6
3.	Nałóg – przegrane życie. Jak powiedzieć NIE używkom.	3, 6
4.	Każdy z nas jest inny – różnorodność, szacunek i neuroróżnorodność.	5
5.	Moje mocne strony – co potrafię i co mogę rozwijać?	1, 5, 8
6.	Jak radzić sobie ze stresem związanym ze szkołą i nowym środowiskiem?	3, 5
7.	Konflikt nie musi oznaczać wojny – jak rozwiązywać spory?	2, 6
8.	Patriotyzm w codziennym życiu – jak go wyrażać?	2
9.	Co znaczy być dobrym kolegą i odpowiedzialnym członkiem społeczności?	2, 5
10.	Moja szkoła, moja klasa, moje miejsce – jak mogę mieć wpływ?	1, 2, 8
11.	Zagrożenia i choroby cywilizacyjne.	3, 6
12.	Poznajmy swoje potrzeby – jak możemy wspierać siebie i innych w nowej szkole?	5

Lp.	Temat	Kierunek polityki oświatowej
13.	Aktywność fizyczna – efektem dobrej kondycji i samopoczucia. Różnorodne formy spędzania czasu wolnego.	3
14.	Pierwsza pomoc – reaguję, zamiast przechodzić obojętnie.	3, 2
15.	Używki, napoje energetyzujące – co powinienem o nich wiedzieć?	3, 6
16.	Zagrożenia cyberprzestrzeni.	4
17.	Poznawanie siebie i swoich predyspozycji.	1, 7, 8
18.	Moje zainteresowania i uzdolnienia a wybór zawodu.	1, 7, 8
19.	Zdrowie psychiczne – kiedy warto powiedzieć komuś, że nie daję rady?	3, 5, 6
20.	Fake news – jak nie dać się zmanipulować?	4, 8
21.	Granice moje i innych – szacunek zaczyna się od „stop”.	5, 6
22.	Hejt, żart czy przemoc? Gdzie przebiega granica?	4, 6
23.	Bezpiecznie w sieci – moja cyfrowa odpowiedzialność.	4, 6
24.	Telefon pomaga czy przeszkadza? O higienie cyfrowej i czasie offline.	4, 6
25.	AI w rękach ucznia – pomoc, odpowiedzialność i krytyczne myślenie.	1, 4, 8

Adnotacja. (1) Reforma26 (szkoła jako środowisko wymagające, wspierające i przyjazne rozwojowi ucznia); (2) Odporność społeczna (postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne, odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i innych); (3) Edukacja zdrowotna (zdrowy styl życia, aktywność ruchowa, zachowania prozdrowotne, pierwsza pomoc); (4) Higiena cyfrowa i aktywność offline (bezpieczeństwo w sieci, krytyczne myślenie, sztuczna inteligencja, Zintegrowana Platforma Edukacyjna); (5) Rozpoznawanie potrzeb uczniów z wykorzystaniem oceny funkcjonowania, współpraca z rodzicami i instytucjami; (6) Profilaktyka uzależnień behawioralnych, przemocy rówieśniczej i zdrowia psychicznego; (7) Doradztwo zawodowe, świadome decyzje edukacyjno-zawodowe, promocja kształcenia zawodowego; (8) Kształcenie interdyscyplinarne, wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej. Informacja zwrotna w ocenianie kształtujące.

Tabela 7

Tematy zajęć z wychowawcą dla klas II

Lp.	Temat	Kierunek polityki oświatowej
1.	Emocje pod kontrolą – jak rozpoznawać i regulować własne emocje?	3, 5
2.	Zagrożenia płynące ze stosowania używek.	3, 6
3.	Właściwe zachowanie podczas uroczystości szkolnych i państwowych oraz w miejscach pamięci narodowej.	1, 2
4.	Szacunek do kultury i tradycji polskich oraz innych narodowości.	2

Lp.	Temat	Kierunek polityki oświatowej
5.	Podejmowanie działań na rzecz środowiska lokalnego.	2, 8
6.	Działania pro obronne – na czym polegają?	2
7.	Zagrożenia cywilizacyjne – alergie, choroby układu krążenia, nowotwory.	3
8.	Internet i gry komputerowe – złodzieje zdrowia?	4, 6
9.	Asertywność. Jak nie ulegać presji rówieśniczej?	3, 6
10.	Mój sposób na organizowanie czasu.	7, 8
11.	Tendencje na rynku pracy – branże przyszłości.	7
12.	Odporność psychiczna – jak budować ją na co dzień?	3, 5
13.	Presja grupy – czy zawsze muszę robić to, co inni?	5, 6
14.	Przemoc rówieśnicza – jak reagować jako świadek, osoba doświadczająca i sprawca?	2, 6
15.	Cyberprzemoc – kiedy ekran nie chroni przed odpowiedzialnością?	4, 6
16.	Słowa mają znaczenie – komunikacja bez ranienia innych.	2, 5, 6
17.	Asertywność – jak mówić „nie” bez poczucia winy?	5, 6
18.	Zdrowe relacje – szacunek, zaufanie, granice.	3, 5, 6
19.	Sen, ruch, odżywianie i regeneracja – co naprawdę wpływa na moje funkcjonowanie?	3
20.	Mój mózg w świecie cyfrowym – dlaczego trudno odłożyć telefon?	4, 6
21.	AI i media społecznościowe – co jest prawdą, a co kreacją?	4, 8
22.	Jak podejmować dobre decyzje, kiedy emocje biorą górę?	5, 8
24.	Czy każdy konflikt wymaga zwycięzcy? O mediacji i kompromisie.	2, 6, 8
25.	Mam wpływ – małe działania, które zmieniają klasę i szkołę.	2, 8

Adnotacja. (1) Reforma26 (szkoła jako środowisko wymagające, wspierające i przyjazne rozwojowi ucznia); (2) Odporność społeczna (postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne, odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i innych); (3) Edukacja zdrowotna (zdrowy styl życia, aktywność ruchowa, zachowania prozdrowotne, pierwsza pomoc); (4) Higiena cyfrowa i aktywność offline (bezpieczeństwo w sieci, krytyczne myślenie, sztuczna inteligencja, Zintegrowana Platforma Edukacyjna); (5) Rozpoznawanie potrzeb uczniów z wykorzystaniem oceny funkcjonowania, współpraca z rodzicami i instytucjami; (6) Profilaktyka uzależnień behawioralnych, przemocy rówieśniczej i zdrowia psychicznego; (7) Doradztwo zawodowe, świadome decyzje edukacyjno-zawodowe, promocja kształcenia zawodowego; (8) Kształcenie interdyscyplinarne, wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej. Informacja zwrotna w ocenianie kształtujące.

Tabela 8

Tematy zajęć z wychowawcą dla klas III

Lp.	Temat	Kierunek polityki oświatowej
1.	Uzależnienia behawioralne – uzależnienia od nowych technologii: gry komputerowe, telefon komórkowy, Internet.	4, 6
2.	Dowód miłości – ryzykowne zachowania seksualne.	3
3.	Kim jestem i dokąd zmierzam? Budowanie własnej tożsamości.	5, 8
4.	Znaczenie symboli narodowych w polskiej kulturze i obyczajach.	2
5.	Właściwe postawy, zachowanie i szacunek do symboli narodowych – polskich i innych narodowości.	2
6.	Jem świadomie! Promocja zdrowych produktów.	3
7.	Rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywnego spędzania czasu wolnego.	3, 4
8.	Gdzie szukać wiarygodnych informacji dotyczących zdrowia?	7, 8, 4
9.	Warunki współpracy w zespole – proces budowania zespołu.	2, 7
10.	Własne zasoby – zainteresowania, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.	7, 5
11.	Źródła informacji o rynku pracy – praca za granicą.	7
12.	Moje wartości – czym kieruję się w ważnych decyzjach?	2, 8
13.	Sukces po mojemu – cele, ambicje i presja otoczenia.	5, 8
14.	Jak radzić sobie z porażką i niepowodzeniem?	3, 8
15.	Stres, przeciążenie i wypalenie – jak rozpoznać sygnały ostrzegawcze?	3
16.	Zdrowie psychiczne bez tabu – stereotypy i fakty.	3, 5, 6
17.	Zdrowy styl życia – inwestycja w przyszłość, nie moda.	3
18.	Pierwsza pomoc i odpowiedzialność za drugiego człowieka.	3, 2
19.	Moje kompetencje – co już potrafię, a czego potrzebuję się nauczyć?	1, 5, 8
20.	Zainteresowania, kompetencje i rynek pracy – jak odkrywać swoją drogę zawodową?	7, 8
21.	Jak odróżnić informację od opinii, reklamy i manipulacji?	4, 8
22.	Sztuczna inteligencja – narzędzie czy zagrożenie dla samodzielnego myślenia?	1, 4, 8

Lp.	Temat	Kierunek polityki oświatowej
23.	Internet nie zapomina – cyfrowy ślad i odpowiedzialność.	4
24.	Granice w relacjach – szacunek do siebie i innych.	5, 6
25.	Przemoc psychiczna, wykluczenie i manipulacja – jak je rozpoznawać?	5, 6

Adnotacja. (1) Reforma26 (szkoła jako środowisko wymagające, wspierające i przyjazne rozwojowi ucznia); (2) Odporność społeczna (postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne, odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i innych); (3) Edukacja zdrowotna (zdrowy styl życia, aktywność ruchowa, zachowania prozdrowotne, pierwsza pomoc); (4) Higiena cyfrowa i aktywność offline (bezpieczeństwo w sieci, krytyczne myślenie, sztuczna inteligencja, Zintegrowana Platforma Edukacyjna); (5) Rozpoznawanie potrzeb uczniów z wykorzystaniem oceny funkcjonowania, współpraca z rodzicami i instytucjami; (6) Profilaktyka uzależnień behawioralnych, przemocy rówieśniczej i zdrowia psychicznego; (7) Doradztwo zawodowe, świadome decyzje edukacyjno-zawodowe, promocja kształcenia zawodowego; (8) Kształcenie interdyscyplinarne, wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej. Informacja zwrotna w ocenianie kształtujące.

Tabela 9

Tematy zajęć z wychowawcą dla klas IV

Lp.	Temat	Kierunek polityki oświatowej
1.	Moja przyszłość zawodowa – przypadek czy świadomy wybór?	7, 8
2.	Młody człowiek wobec niepełnosprawności, cierpienia i starości.	2, 1
3.	Świadek przemocy – jak reagować, gdy innym dzieje się krzywda. Obowiązki i zagrożenia.	2, 6
4.	Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych.	3, 6
5.	Pełnoletniość – co ona dla mnie oznacza? Prawo obywatela do głosowania.	2
6.	Instytucje i organizacje świadczące leczenie, pomoc i wsparcie w przypadkach problemów zdrowia psychicznego w mojej okolicy.	3, 6
7.	Co sprawia mi przyjemność? Znaczenie przyjemności w zdrowiu psychicznym.	3
8.	Sposoby radzenia sobie z emocjami.	3
9.	Dokumenty aplikacyjne potrzebne do uzyskania stażu i zatrudnienia.	7
10.	Twarzą w twarz z pracodawcą, czyli rozmowa kwalifikacyjna.	7
11.	Sztuka podejmowania decyzji.	1, 7
12.	Odporność psychiczna przed egzaminami – jak przygotować się również mentalnie?	3, 5
13.	Równowaga między nauką, pracą, relacjami i odpoczynkiem.	3, 5

Lp.	Temat	Kierunek polityki oświatowej
14.	Perfekcjonizm i presja sukcesu – kiedy ambicja zaczyna szkodzić?	3, 5
15.	Kompetencje przyszłości – czego będzie wymagał ode mnie rynek pracy?	1, 7, 8
16.	Jak podejmować decyzje pod presją i nie żałować ich później?	5, 8
17.	Media społecznościowe a wizerunek zawodowy.	4, 7
18.	AI na rynku pracy – konkurencja czy narzędzie?	4, 7, 8
19.	Rozmowa kwalifikacyjna – jak zaprezentować siebie?	7, 8
20.	Pierwsza praca – prawa, obowiązki i odpowiedzialność młodego pracownika.	2, 7
21.	Moje CV zaczyna się wcześniej, niż myślę – jak budować swoją wartość zawodową?	7, 8
22.	Technikum a rynek pracy – jak wykorzystać wiedzę i kwalifikacje zawodowe?	7
23.	Odpowiedzialność obywatelska – czy moje działania mają znaczenie?	2, 8
24.	Młody obywatel – prawa, obowiązki i możliwości działania.	2, 8
25.	Porażka jako informacja zwrotna – czego mogę się nauczyć?	1, 8

Adnotacja. (1) Reforma26 (szkoła jako środowisko wymagające, wspierające i przyjazne rozwojowi ucznia); (2) Odporność społeczna (postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne, odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i innych); (3) Edukacja zdrowotna (zdrowy styl życia, aktywność ruchowa, zachowania prozdrowotne, pierwsza pomoc); (4) Higiena cyfrowa i aktywność offline (bezpieczeństwo w sieci, krytyczne myślenie, sztuczna inteligencja, Zintegrowana Platforma Edukacyjna); (5) Rozpoznawanie potrzeb uczniów z wykorzystaniem oceny funkcjonowania, współpraca z rodzicami i instytucjami; (6) Profilaktyka uzależnień behawioralnych, przemocy rówieśniczej i zdrowia psychicznego; (7) Doradztwo zawodowe, świadome decyzje edukacyjno-zawodowe, promocja kształcenia zawodowego; (8) Kształcenie interdyscyplinarne, wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej. Informacja zwrotna w ocenianie kształtujące.

Tabela 10

Tematy zajęć z wychowawcą dla klas V

Lp.	Temat	Kierunek polityki oświatowej
1.	Bezpieczeństwo cyfrowe.	4
2.	Dylematy życiowe. Moja przyszłość.	5, 7, 8
3.	Empatia i wrażliwość na potrzeby innych.	2
4.	Nabywanie praw obywatelskich i wchodzenie w dojrzałe role społeczne.	2
5.	Czy matura musi obciążać psychicznie?	7, 3
6.	Napięcie przedmaturalne – sposoby walki ze stresem.	7, 3

Lp.	Temat	Kierunek polityki oświatowej
7.	Potrzeba budowania stałych związków – jak uniknąć toksycznych związków?	3
8.	Choroby przenoszone drogą płciową.	3
9.	Tendencje na rynku pracy – branże przyszłości.	7
10.	Praca za granicą − plusy i minusy.	7
11.	Dorosłość – wolność, ale także odpowiedzialność.	2, 7, 8
12.	Moja ścieżka po technikum – praca, studia, kwalifikacje, własna działalność.	7, 8
13.	Mój plan na przyszłość – cele na najbliższe 3–5 lat.	7, 8
14.	Odpowiedzialność społeczna – jak chcę wpływać na swoje otoczenie?	2, 8
15.	Zdrowie jako kapitał na przyszłość.	3
16.	Krytyczne myślenie – jak podejmować decyzje w świecienadmiaru informacji?	4, 8
17.	AI w pracy i życiu – jak korzystać z niej odpowiedzialnie?	1, 4, 7, 8
18.	Bezpieczny cyfrowy wizerunek – internetowa reputacja na starcie dorosłości.	4, 7
19.	Dojrzałe relacje – komunikacja, granice i odpowiedzialność.	2, 5, 6
20.	Gdzie szukać pomocy w sytuacji kryzysowej?	3, 5, 6
21.	Zdrowie psychiczne dorosłego człowieka – odpowiedzialność za siebie.	3, 5
22.	Porażka nie definiuje człowieka – jak wyciągać wnioski i zaczynać od nowa?	3, 8
23.	Jak radzić sobie ze stresem przed egzaminem zawodowym i maturą?	3, 5
24.	Kompetencje zawodowe to nie wszystko – znaczenie kompetencji społecznych.	1, 5, 7
25.	Skutki własnych decyzji na rynku edukacji i pracy.	7

Adnotacja. (1) Reforma26 (szkoła jako środowisko wymagające, wspierające i przyjazne rozwojowi ucznia); (2) Odporność społeczna (postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne, odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i innych); (3) Edukacja zdrowotna (zdrowy styl życia, aktywność ruchowa, zachowania prozdrowotne, pierwsza pomoc); (4) Higiena cyfrowa i aktywność offline (bezpieczeństwo w sieci, krytyczne myślenie, sztuczna inteligencja, Zintegrowana Platforma Edukacyjna); (5) Rozpoznawanie potrzeb uczniów z wykorzystaniem oceny funkcjonowania, współpraca z rodzicami i instytucjami; (6) Profilaktyka uzależnień behawioralnych, przemocy rówieśniczej i zdrowia psychicznego; (7) Doradztwo zawodowe, świadome decyzje edukacyjno-zawodowe, promocja kształcenia zawodowego; (8) Kształcenie interdyscyplinarne, wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej. Informacja zwrotna w ocenianie kształtujące.

Inne propozycje

1. Przemoc rówieśnicza lobbing, bullying.
2. Rozwijanie świadomości ekologicznej.
3. Szkoła zgodnie z naturą.

4. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych – dlaczego warto segregować śmieci?
5. Kodeks dobrych praktyk dla klimatu i środowiska.
6. Normy społeczne w różnych krajach i społecznościach.
7. Normy społeczne w Polsce w kontekście wielu narodowości.
8. Kształtowanie postaw społecznych.
9. Rodzice partnerami szkoły.
10. Możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe młodzieży.
11. Proces edukacji a potrzeby i oczekiwania uczniów.
12. Jak motywować do pracy lub nauki.
13. Czy jesteś kreatywny?
14. Rodzaje trudności w nauce.
15. Jak być przedsiębiorczym?
16. Korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym izawodowym.

Propozycje książek, poradników, stron internetowych

1. Allen R., Fulton J., *Poznaj swoje zdolności*. Świat Książki, Warszawa 2003.
2. Birch A., Malim T., *Psychologia rozwojowa w zarysie*. PWN, Warszawa 1998.
3. Carr A., *Depresja i próby samobójcze młodzieży – sposoby przeciwdziałania i reagowania*. GWP, Gdańsk 2004.
4. Elliott J., Place M., *Dzieci i młodzież w kłopocie. Poradnik nie tylko dla psychologów*.WSiP, Warszawa 2000.
5. Hamlin S., *Jak mówić, żeby nas słuchali*. Petit, Warszawa 2001.
6. Heyne D. Rollings S., *Niechęć do szkoły – jak pomóc dziecku, które opuszcza lekcje i wagaruje*. GWP, Gdańsk 2004.
7. Karasowska A., *Alkohol w życiu nastolatków*. Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2004.
8. Kołodziejczak J., *Agresja i przemoc w szkole*. Sophia, Kraków 2004.
9. Kuncewicz D., Opolska T., Wasiak M., *Sekty. Przedmiot fascynacji i zagrożeń*. Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Warszawa 2000.
10. Maxwell R., *Dzieci alkohol narkotyki – wszystko, co trzeba wiedzieć, aby zapobiec uzależnieniu lubpomóc, gdy do niego już doszło*. GWP, Gdańsk 2002.
11. Mietzel G., *Wprowadzenie do psychologii*. GWP, Gdańsk 2002.
12. Sałasiński M., Badziukiewicz B., *Vademecum pedagoga szkolnego*. WSiP, Warszawa 2003.
13. Zajączkowski K.,*Uzależnienia od substancji psychoaktywnych*. WSiP, Warszawa 2000.
14. Christopher C.J., *Nauczyciel-rodzic. Skuteczne porozumiewanie się*. GWP, Gdańsk 2009.
15. Długołęcka A., Pozdał M., Loewe A., Rubik A., *Rozmowy Anji Rubik o dojrzewaniu, miłości i seksie: #sexedpl.*WAB, Warszawa 2018.
16. Kalinowska D., *Stres dziecka, czyli jak pomóc w trudnych sytuacjach*. Świat Książki, Warszawa 2015.
17. Hartley M., *Dobry Stres przewodnik*. Jedność, Kielce 2002.
18. Kendeal P.C., *Terapia poznawczo-behawioralna zaburzeń lękowych u młodzieży.* GWP, Gdańsk 2013.

19. https://bezpiecznaszkola.men.gov.pl – informacje, dotyczące działań profilaktycznych związanych z ryzykiem wystąpienia zagrożeń bezpieczeństwa w szkole – WSKAZANE DO REALIZACJI.
20. https://www.ore.edu.pl/ – materiały do pobrania
21. http://scholaris.pl/zasob/
22. http://www.edukacja.edux.pl/
23. https://fdds.pl/
24. https://zwjr.pl/
25. Borkowska A., Macander D., *Szkolny system zapobiegania i reagowania na cyberprzemoc, Jak reagować na cyberprzemoc*. Poradnik dla szkół, red. Ł. Wojtasik,FDN.
26. Grzesiak M., *Psychologia Hejtu, czyli jak radzić sobie z krytyką w życiu osobistymi zawodowym. StarwayInstitute*. Warszawa 2017.